

Na Moravské Sibíři

ZATÍMCO ÚZEMÍ ČESKÉ SIBÍŘE JE POMĚRNĚ PŘESNĚ
A JEDNOTNĚ DEFINOVÁNO, MORAVSKOU SIBÍŘ MŮŽETE
HLEDAT OKOLO TELČE, V BÝVALÉM VOJENSKÉM PROSTORU
LIBAVÁ NEBO TŘEBA JIHOVÝCHODNĚ OD BRNA. PRÁVĚ SEM
VÁS TEĎ ZVEME NA NÁVŠTĚVU JEDNÉ ZAHRADY. AŤ UŽ
MORAVSKÁ SIBÍŘ LEŽÍ KDEKOLIV, JISTĚ JE, ŽE SVŮJ NÁZEV
NEDOSTALA JEN TAK NÁHODOU: V LÉTĚ TO TAK
NEVYPADÁ, ALE PRŮ TADY BÝVÁ VŽDY TROCHU DELŠÍ ZIMA
A HLAVNĚ TADY DOST FOUKÁ.

Na místě původního kontinuálního svahu vznikly terénními úpravami velké terasy, aby dům mohl stát na rovině a zahrada dostala určitou strukturu. V korunách pískovcových zídek jsou vysazeny trvalkové pásy kombinované ze vzpřímených a částečně přepisajících druhů, které zjemní poněkud tvrdý výraz kamene

Text Michal Babor, foto Martin Zeman

Jana s Liborem se ale nenechali odradit a pro svůj nový domov si vybrali kouzelný svažitý pozemek na okraji vesnice, odkud se otevírá nádherný výhled na pás Ždánického lesa a Chřibů. Místo, kde byla jen louka a pastviny pro koně, se na pár měsíců stalo rušnou stavební parcelou – zejména v její horní části nezůstal kámen na kameni (či lépe řečeno hrouda na hroudě), ale loni v létě už po stavebních strojích nebylo ani památky. Zahrada byla v době naší návštěvy v plném květu, a i když místy je ještě znát, že se tady čerstvě vysazovalo, nikdo by nehádal, že zahradě nejsou ani tři (?) roky. Vybudovat na tak nádherném místě zámeček ve stylu podnikatelského baroka, na zahradu umístit nezbytný bazén a trávník nahradit betonovou dlažbou, to by byl trestuhodný hřích. Liborovy myšlenky se našťastí ubíraly úplně opačným směrem – jeho snem byla zahrada blízka přírodě, využívající permakulturních principů a nenásilně přecházející do okolní krajiny. Dokonce místo standardní odpadní jímky zvolil mnohem komplikovanější řešení, které si prosadil i navzdory byrokratickým problémům – kořenovou čistírnu odpadních vod. Protože pozemek se nachází v ochranném pásmu vodního

zdroje, nesměla přečištěná voda volně zasakovat do terénu. Zdánlivý problém ale vyřešila konzultace se zahradní architektkou Lucií Komendovou: voda se nebude vsakovat, ale zachycovat do jezírka. To, že kořenová čistírna skutečně funguje, dokazuje skutečnost, že v jezírku se majitelé běžně koupou. Jeho voda je totiž průhledná bez jediného gramu chemie – to všechno zvládnou rostliny!

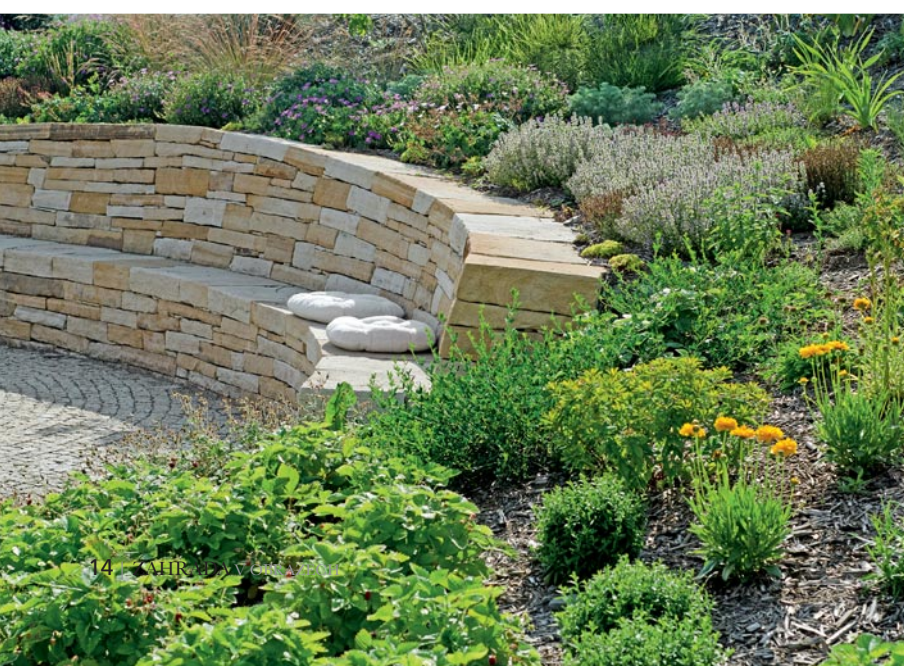
Zatímco dolní část pozemku s jezírkem je více méně ponechána volnému působení přírody, v horní části s domem zasáhla technika trochu více. Kontinuální svah bylo třeba trochu vymodelovat, aby mohl dům stát na rovině, ale zároveň nesměla vzniknout nepřirozená navážka. Velké terénní schody tvarované podle křivek kopců a svahu na horizontu, kde pole přecházejí z remízku do kopců Ždánického lesa, zpevňuje krákorecký pískovec, o nějž se opírá i svah nad ohništěm. Ani ten nevznikl zbytečně – jednak slouží jako odclonění od cesty probíhající kolem zahrady, jednak vytváří závětrí pro ohniště. A navíc se při jeho budování zužitkovala půda vytěžená při budování domu.

Pokud existuje zahrada slučující moderní nároky na užívání venkovního prostoru s přístupem blízkým k přírodě, pak by mohla vypadat podobně jako ta, na jejíž návštěvu vás na následujících stranách zveme.

Podél západní části zahrady vede cesta, kterou bylo třeba vhodným způsobem odclonit. Vhod přišla zemina vytěžená při stavbě domu. Vznikl z ní terénní val, který časem ještě více zaroste, a pod ním se našlo místo pro ohniště. Do ohně tak nefouká a při opékání buřtů jsou všichni chráněni před nepříjemným větrem. Opěrné zídky slouží zároveň jako sedací lavice. Do krákovského pískovce se Libor zamiloval na první pohled a nevadilo mu ani, že sem musel putovat až ze Šluknovského výběžku – prostě láska hory přenáší

Hlavní část kořenové čistírny. Odpadní voda sem proudí z domu pod celým pozemkem. Zde dochází k prvnímu přečištění – spolupracují při něm mikroorganismy rozkládající odpad na živiny, které zase využijí bahenní rostliny. Ty přivádějí svými kořeny do vody kyslík, který odbourává organický uhlík a dusík. Správně vybudovaná kořenová čistírna tak nikdy nezapáchá

Přes systém dočišťovacích jezírek proudí voda z kořenové čistírny do jezírka v dolní části pozemku. Že celý systém dokonale funguje, dokazuje mimo jiné čistota vody, v níž se majitelé neváhají koupat. Z lavičky na dřevěném molu pak při odpočinku pozorují pás Ždánického lesa a Chřibů. Dokonalou idylu časem ještě doplní menší stádo oveček, které se postarají o přirozenou likvidaci lučního porostu

Zatímco v horní, frekventovanější části pozemku najdeme trvalkové záhony složené ze šlechtěných kultivarů trvalek,...

... v dolní, více přírodní části dostaly prostor také planě rostoucí druhy. Velmi pěkně navazují na původní stromové patro a vytvářejí dojem skutečně divoké přírody

Lucie Komendová, M.Sc.

autorka návrhu zahrady

V přírodě blízkém stylu koncipovaná zahrada nedaleko přírodního parku Ždánický les se nachází na svahu s jižní expozicí, s nádherným výhledem do okolní krajiny. Modelace terénu měla na přání majitelů propojit zahradu s krajinou a volně do ní tak přecházet. Vzniklé terénní vlny chrání pozemek před větrem na severu a na jihu rámuji výhledy do krajiny.

U vstupu na pozemek vás přivítá borový lesík a rozkvetlá louka. Jižní, extrovertní část zahrady je tvořena pobytovými

trávníky a dominantními suchými zídkami, které doplňují okrasné trvalky a bylinky. V létě zde vzduch provoní levandule, šalvěj nebo rozmarýn...

Introvertním prostorem je stinná, východní část zahrady s dominantními vzrostlými stávajícími borovicemi, díky nimž zahrada plynule přechází do sousedního lesa. Během dne se tento prostor každou hodinu proměňuje díky hře světla a stínu. Zahradní cestu lemují traviny, které tomuto místu v zahradě propůjčují vzdušnost a lehkost.

Všude v zahradě najdete v okrasných výsadbách i jedlé keře a trvalky jako muchovníky, jostu, kdouli, rybíz, mišpuli či lesní jahody.

Na rozdíl od výrazných terénních modelací v horní části pozemku jsme ve spodní části maximálně využili reliéfu terénu, který dal vzniknout několika malým vodním tůňkám a potůčku, díky kterému se pročistí voda vytékající z kořenové čistírny tak, aby bylo možné se v ní koupat – v nejnižší položeném odpařovacím jezírku.

Vysadili jsme několik ovocných dřevin starých odrůd a vytvořili sluneční past pro pěstování zeleniny. Úroda je tak chráněna před studenými větry od severu. Od západu chrání pozemek před větrem živé ploty z volně rostoucích druhů keřů, které se v okolní krajině přirozeně vyskytují.

Ateliér Gaia
Lucie Komendová, M.Sc.
Durdáková 49, 613 00 Brno
Tel. 608 418470
www.ateliergaia.cz